

Skuespillerskolens Afgangsforestilling 2002

NATURAL BORN ORPHANS

af Jens-Martin Eriksen

Uropremiere 3. maj 2002

Aarhus Teater Stiklingen



At de overhovedet først aner,
de deltager i deres eget liv,
når de ser jeg er der!

VERDEN HÆNGER I ET PLANETBÆLTE AF NYHEDER

af Marianne Ping Huang



Og med det samme, så begynder de at spille sig selv... dem de altid har drømt
om at være. Dem, de har ventet på hele livet... det er en åbenbaring. Ulf! ...og jeg får dem
til at mindes noget i dem selv, som de næsten havde glemt eksisterede.

DET GÆLDER OM AT FÅ EN HISTORIE. Foran huset venter journalister på verdens skabelse – på at nogen indenfor skal bevæge sig nok til at træde i fokus og blive til, for paparazzi-kameraets skud, for historiens skyld. Offentligheden har krav på at vide... i disse øjeblikke, hvor en del af kulturarven dør med schlager-kongen Loti... og der vil være sorg og det vil blive stort og stærkt. Dén historie gælder det om at få i kassen. For det er – hører vi fra scenen – ”næsten antikt”, tragisk og teatralisk. De første øjeblikke af denne sidste tid er ladede, afgørende, på nippet til at træde i karakter for snurrende kameraer og nyhedernes veloplagte *kingmakers*. Virkeligheden venter, om få sekunder vil alt være en scene uden rampelys.

Alt på scenen sætter sig over styr i en lang parodieren, der endeløst og enerverende endevender reality-showets alt for kendte scener og skubber dem ud over rampen; mere end op i synet på os: Big Brother-husets obksøne intimitet, ikke skabt for seere og publikum, men af seere og publikum.

Uden os er de nullerter bare udskidt havregød...



Natural Born Orphans, scene 1



Derinde venter ikke kun Loti, hvis døds-kamp danner lydkulisse – ”Jeg er bare så træt”, men især Lotis fire børn, Chris, Chan, Anna og Palle. Det er dem, som nu skal træde ind i deres øjeblik af virkelighed for at kræve en fødselsret, en eksistens gennem nyhedernes historie.

De fire søskende kender ikke hinanden. De er uden fælles barndom, hvis vi med sådan noget forstår en tilbagelagt tid, som de sammen kunne genfortælle i trivielt søde snapshot-minder om første skoledage, juleferier, fastelavn og sommerplæner med bolde og sprinklere. En historie som ellers ville matche 60’er-schlagernes guldalder, der sætter en del scener i musik. Men de fire genkender hinanden, forstår vi midtvejs i Jens-Martin Eriksens stykke, som dets titelpersoner, *Natural Born Orphans*, de forældrelose der er berøvet en barndom gennem den eneste fælles erindring, som storebror Chris i en Thomas Vinterberg-parodi leverer tilbage til Loti-far ved halvtredsårs-festen – ”jeg har både en rød kuvert – og en grøn kuvert”.

DET GÆLDER OM AT FÅ EN HISTORIE. Dén skabes i første omgang af journalisten Schmidt - midtvejs i *Natural Born Orphans* - hvor de fire søskendes barndomshistorie gennemspilles i en serie af groteske sit-com situationer. Schmidts kynisk-muntre iscenesættelse matches af sit-com'ens low-budget kulisse-interiører og dåselatter og fremviser maskinelt, fremmedgjort og effektivt traumets tilbagekomst.

Barndomsbilledet af første skoledag vender tilbage i lillebror Palles distræte vandalisme og skudsmål som tidligt skadet barn; juleferien genopføres i en juleaftens-afstraffelse af lille Anna, som må æde sin risengrød af avispapir. Ligesom vi allerede har set sommerplænerne boldspil vende tilbage i Palles nye røde gummibold, som fra stykkets begyndelse dribles målløst rundt på scenen – på jagt efter den tid, hvor Palle kan "blive ny", som han siger. Sit-com'ens rædselskabinetter runger af maskinens latter. Baggrundshistorien er i kassen. Og fastelavn er der over det hele. *Natural Born Orphans* er et løbsk karneval af grinende og skrigende masker, af historier som æder hinanden i forsøg på at indhente en virkelighed.

Vi skal være ligesom
guld fisk, tror jeg.



De kan heller ikke huske særlig meget.
Der kan næsten ikke være noget i deres hoveder...



DET GÆLDER OM AT FÅ EN HISTORIE. Men historien kræver sin tid, og tiden er et problem i *Natural Born Orphans*, hvor alt spilles ud i enkeltscener og højt ladede øjeblikke. Nyhedstiden svarer alt for godt til de fire søskendes mangel på livshistorisk sammenhæng, deres eksistentielle tid forløber som en bestandig genskabelse af det ene fælles øjeblik af faderligt overgreb. De er – symbolsk fastholdt af faderens langsomme død - fanget i barndommens permanente og uhyggelige tilbagekomst. Palles gummibold hopper og bumper, og guldgrubeene vender sig i munden på de voksne børn som den fastfrosne tid.

Lige så lidt som det lykkes Palle at "blive ny" eller at få guldgrube-eksistens, lykkes det at bringe tiden til sig selv i *Natural Born Orphans*. Hvilket netop ikke udelukker, at Festen fortsætter i hastigt eskalerende øjebliks-indstillinger, stills, jingles og punch-line overskrifter: "Læs alt i Fokus. Nu kun 10 kr.". Selv da de fire søskende kaster deres eksistens 'fremad', kan de kun sætte den ind i moment-historier, hvert med sit kvarters eksistens for

De oplever alting for første gang.
For dem, er der ikke noget der gentager sig...
Livet er nyt hele tiden.
Det er en fest... Hele tiden en fest.

Chan og Loti



Chris, Ulf, Chan, Kiwi og Schmidt

"Den sikreste måde at bekæmpe terrorismen
på er at fremme retfærdigheden i vore samfund."

Cyrus Vance

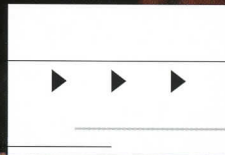
6



"Terrorister elsker martyrer."
Roy Jenkins



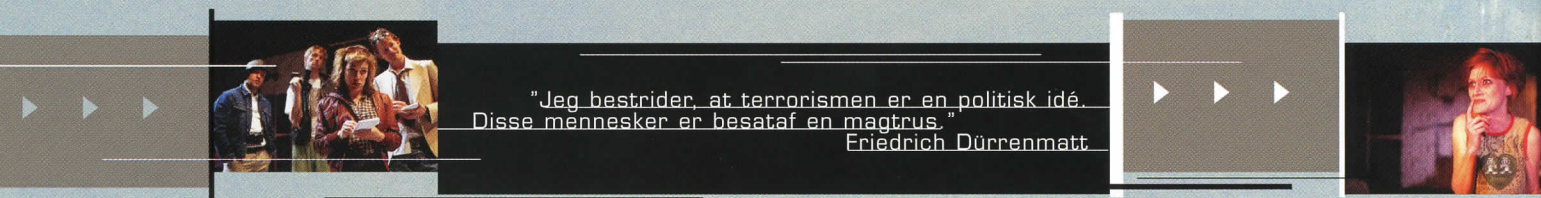
"Ekstreme idealister må blive terrorister."
Graf Keyserling



åben skærm – 'vis din historie: Nu ser vi på dig'. Det gør vi fra salen, mens Chan genopfører Annabel Chongs performance ved på åben scene og for snurrende kameraøjne serielt at gennemføre 252 samlejer, og det gør vi, da Chris proklamerer salafismens fundamental-økologiske verdensrevolution: Al magt til bakterierne og den afhumaniserede natur.

Livet og den af Palle efterlyste entusiasme opføres som reality-show, og mediernes hastige forbrænding af livshistorierne er fri, ucensureret og guddommelig: "Vi skriver, hvad du siger... Du skal ikke tænke på os. Vi er her også for dig... som din helt egen indgang til læserne."

DET GÆLDER OM AT FÅ EN HISTORIE. Hvis mediekulturens snurren henover den annullerede livstid er et tilfældigt, profant og parodieret nedslag af tragisk skæbnetid i *Natural Born Orphans*, så indløser dramaet motivet i sine sidste øjeblikke, hvor brikkerne falder på plads, og forholdet mellem realitet og show går op én-til-én.



Endelig ser de fire, hvad den malplacerede våbensamling på Lotis dagligstuevæg skal gøre godt for. Endelig får vi historien i kassen med journalisterne som skrigende gidsler. Det hele sker hurtigt og uden krav om løsesum eller frigivelse. Endelig indløses eksistensens mangel på historie i et ultimativt: 'Du er på'.

Jens-Martin Eriksens *Natural Born Orphans* mimer en kulturtilstand. Nogle få, opskruede øjeblikke før syndfloden, hvor medierne næsten uskyldigt udspyr strømme af historier, der næsten minder om virkelighed. Fra en satellit til den anden lægger de sig om kloden som et planetbælte af affald fra allerede ødelagte visioner og euforier. Vi er for længe siden holdt op med at fatte historienes impulser. Vi nøjes med at absorbere nyheder, som for titusinde gang nyklippes og sendes i omløb igen.

Eriksens stykke mimer det hele i en uhyggelig sammentrængt realtid: En guldalder af underholdning og glade slagere repeteres, helt fra dengang man endnu talte om kulturindustrien som olie på den falske virkeligheds

Chris

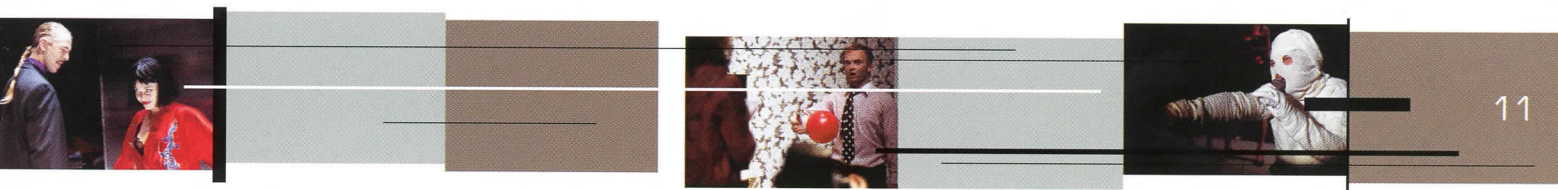


Ulf og Kiwi



velsmurte maskineri. Fra Gitte Hønnings *Giftes med farmand* som ekko af Lotis overgreb rykker vi frem over Vinterbergs *Festen* til Stones *Natural Born Killers*. Hønningsløst blandes det vi kender med det vi ikke rigtig genkender, og tiår på tiår koncentrerer i scenetidens klassisk – nu absurd reale – krympede enhed.

Så vidt, så godt. Reality-shows inkarnerer ganske vist et mediekulturelt amok-løb af iscenesat, ucensureret intimitet – men tager vi tv's seertal fra midten af september 2001, forskød de sig radikalt fra Big Brother til CNN og viste vel, at vi skelner, når det gælder. At det altså næsten medfødt skulle være muligt at slå en mediekritik til, når realiteten slår ned. Eller ikke. Med til tidskrumpningens uhygge i Eriksens *Natural Born Orphans* hører det, at vi nok kan udskille nogle af ikonerne som distinkte billeder af en tid og bringe os på afstand af dem, men også at meget i stykket lige så vel kan være dokumentarisme som drama-inventar. Selvom segmentanalyser lagde sig om, og seer-ratings skiftede kanal engang i efteråret 2001, og selvom Twin Towers' fald blev set og fortolket både som en ombrydning af historien, måske



11

endda som historiens tilbagekomst i posthistorien, og som en ultimativiscenesættelse, så vi nyhedens øjeblik på én og samme måde: genklippet og taget om i strømme af kamera- og kommentatorvinkler. 'Historien var på' og øjeblikket blev et frosset ikon. For få dage siden så jeg det igen, hængt op på en væg, og troede distræt at se et naturfænomen, en gevaldig og skøn skypumpe. Støv- og ruinskyen fra babelstårnene hænger uendeligt gentaget og dokumenteret i et satellitbåret bælte omkring kloden og forhindrer enhver distance og skelnen, som kan sætte historien i gang igen.

Natural Born Orphans spiller sine parodier og grotesker over denne uskelnelighed og spiller dem ud på rampen i stykkets blanding af falleret kulturgods og mulig dokumentarisme – derfor flyttes også scenekanten hele tiden frem mod tilskueren. Hvis blik iscenesætter mediernes og pressens "Fokus" – hvorfra kommer egentlig det guddommelige skabende øjebliksblik, som journalisten Kiwi fra 1. scene gør til sit: "Det er mig, der giver dem deres historie. Simpelthen fordi jeg er her. [...] Det er der, hvor jeg bliver til Gud...

Marianne Ping Huang er lektor ved Institut for Litteraturhistorie, redaktør og kritiker.



"Nu er Tvillingetårnene faldet. Og historiens afslutning er slut. ... Når Syden pludselig gør indbrud på historiens scene og med al tydelighed sender en besked om, at man ikke længere vil finde sig i en verdensorden, som skaber afgrundsdybe uligheder, så bliver der panik, så lyder ramaskrigene i det rige Nord. Smertegrænsen er nået, signalerer det monstrøse Sydens uhyre med fattigdommens og fornedrelsens uhyggelige brøl; brølet fra historiens bagside, fra den kroniske nedværdigelses mødding, fra dem som er blevet berøvet retten til at være menneske. ... Tvillingetårnerne

Marina Jakobsen, dr.phil.,

forkvinde for Det Danske Fredsakademi,

i Dialog frem for krig

(tale ved Fredsdemonstration,

Axeltorv 13. oktober 2001)

Anna og Palle Møller



Natural Born Orphans af **Jens-Martin Eriksen** Iscenesættelse **Hans Rosenquist** Scenografi **Steffen Aarfang**
Musik **Søren Siegumfeldt Eriksen** Lysdesign **Jesper Ahnfeldt** Lyddesign **Jeppe Larris** Scenografi-assistent **Pernille Schellerup**
Anna **Barbara Hesselager** Palle Møller **Bardur Persson** Holken, Loti **Jacob Lohmann** Schmidt **Joachim Malling**
Ulf, Edwin Leuterbach **Kasper Leisner** Kiwi **Laura Kvist Poulsen** Chan **Mette Mai Langer** Chris **Olaf Højgaard** Uropremiere
Stiklingen 3. maj 2002 Forestillingsleder **Andrew Tristram** Suffli **Helle Halsboe** Afvikling lys/lyd **Jesper Ahnfeldt/Jeppe Larris**



Videoindslag produceret af **Motherland Media**. Tak til **CAV A/S** for udlån af kameraer. Rektor for Skuespillerskolen v. Aarhus Teater **Hans Rosenquist**
Afdelingsledere: Scene, snedker- og malersal **Knud Brodersen** Skræddersal **Hanne Gissel** Frisørsalon **Britta Hoxbro**
Rekvisit **Viggo Bay** Tonemester **Kim Engelbrecht** Teknisk chef **Jens Ravn** Dekorationschef **Jørn Walsøe** Økonomichef **Ralf Rudfeld**
Marketingchef **Theis Petersen** Souschef **Leif Due** Teaterchef **Palle Jul Jørgensen** Forlag **Danske Dramatikere**
Programredaktion **Jørgen Heiner** og **Tine Juhl** Foto fra afsluttende prøver **Jan Jul** Plakat & program layout **Jørn Moesgård** as Tryk **EJ Graphic A/S**





"Terroristen befinder sig i den totale uretfærdighedens verden. Men det han kræver er en verden af fuldkommen retfærdighed. Kan der findes en politisk vej mellem de to verdener? Ethvert middel i en uretfærdig verden er selv uretfærdigt. ... Men hvis terroren selv ses som et middel, da udtrykker dette netop uretfærdigheden, nemlig at uskyldige ofres og slås ihjel. ... Terroren vil det uendelige men lander i det endelige. Målet motiverer alle ofre. Gennem et mirakel kan man

fra

opnå "alt", og da er intet offer stort. ...Terroristen tryller handlingen

Hans Seyler:

bort, men dermed også etikken. Terroraktens hensigt er højere. Den

Bortom gott och ont,

sigter hinsides godt og ondt. Dens 'godhed' vil ophæve alt ondt

Ny Tid 19.3.2002

på én gang, og dens 'ondskab' stiller alle værdiskalaer på hovedet."

[oversat af red.]

Jens-Martin Eriksen
f. 1955



Nani (roman, 1985)
Entusiastiske historier (noveller, 1987)
Rejse under mørket (roman, 1988)
Jim og jeg (roman, 1989)
Den hvide væg (roman, 1990)

Mozart i vinden (tegneserie, 1990)
De uforsonlige (roman, 1992)
Memoire (roman, 1992)
Sjang (TV-spil, 1992)

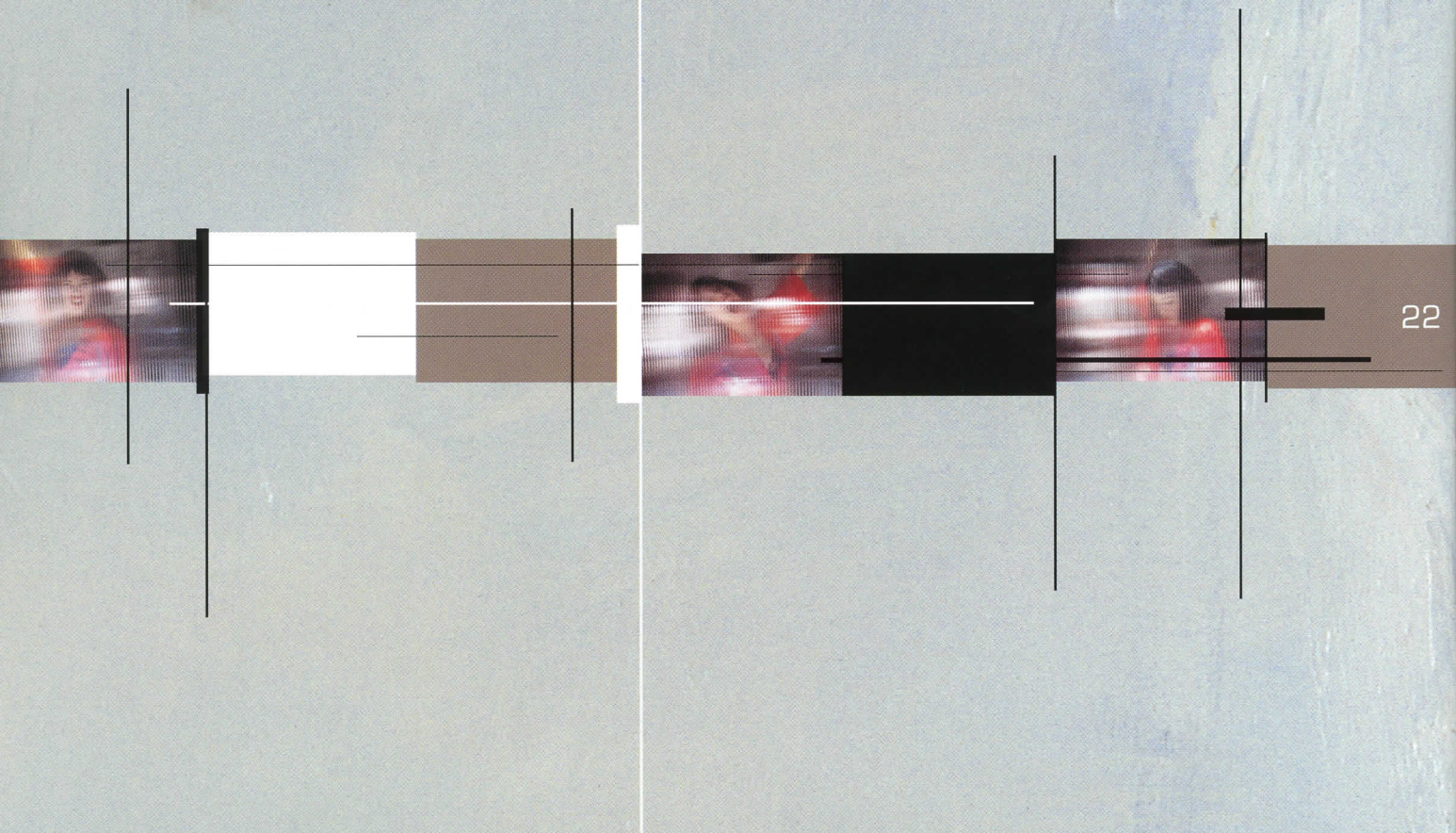


Det inderste rum (monolog, 1994)
Pilgrim (roman, 1995)
Bierstube (radiospil, 1996)
Montana (drama, 1997)



Vinter ved daggry (beretning, 1997)
Babylon (drama, 1999)
Birnbaum ved ikke hvad kærlighed er (radiospil, 1999)
Jonathan Svidts forbrydelse (beretninger, 2000)
Natural Born Orphans (drama, 2002)

"Alt stort her i verden kommer fra neurotikerne. De har alene grundlagt vore religioner og skabt vore mesterværker. Verden vil aldrig få at vide, hvad vi er dem skyldige, eller hvad de har lidt for at gøre os rigere. " (Marcel Proust)



MEDLEMMER AF AARHUS TEATERS ERHVERVSKLUB, TEATERLOGEN:

- Hånsbæk Design • Kannike Graphic A/S • Morsø Sparekasse • Phønix-Trykkeriet A/S • Scan-Ad Reklamebureau
• Svend Andresen A/S • Svend Bendtsen Studio ApS • Due's Repro ApS • Wihlborg og Frischknecht
• Århus City Konto/Handelsfinans A/S • Henrik Bock, Århus A/S • Van der Windt Verpakking b.v. • Nordea
• Reklame & Marketing Butikken A/S • Jørn Moesgård as • Søren Jensen Rådgivende Ingeniørfirma A/S
• Mangaard Rejsecenter A/S • HS Reklame • EJ Graphic A/S • A/S PANDA VVS
• Hensberg Constructions ApS • Malermester Erik Dalsgaard A/S



Aarhus Teaters sponsorer:



Nykredit



Martin

Aarhus Teater
er støttet af
Århus Amt



Læs om det kreative team og skuespillerne på: www.aarhusteater.dk

